

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs XIII. Mandragorae dederunt odorem in portis nostris. Omnia poma
noua & vetera, dilecte mi, seruauit tibi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Quid sit ma-
ne surgere
ad vineas &
videre si vi-
nea floruit,
si flores fru-
ctus partu-
riunt, si flo-
ruerunt ma-
la punica.

Et vineis po-
pulo & cir-
cumcisione
& praputio
dare vbera,
est Sacra-
menta duo-
rum testa-
mentorum.
referare.

Ad has autem vineas ex circumci-
sione & praputio plantatas, mane
surgamus, in exortu scilicet fidei,
quando verus Sol in cordibus cre-
dentium oriri coeperit, & suae sapi-
entiae claritate irradiare, & virtutis
calore accendere: *videamus si vinea
floruit*, hoc est si iam vnus Christia-
norum populus factus initia bono-
rum operum protulit, *si flores fructus
parturiunt*, hoc est si ipsa initia ad
integritatem & perfectionem ali-
quam assurgere conantur; *si floru-
erunt mala punica*, hoc est si tanto Dei
amore flagrent, vt non solum men-
te, sed & corpore pro eo pati desi-
derent.

Ibi dabo tibi vbera mea: postquam
enim hos duos populos per vnita-
tem fidei vnum fecerimus, & ad
boni operis studium promoueri-
mus, tunc ad laudem tui nominis,
ô dilecte, Sacramenta quae ex subti-
litate duorum testamentorum tuo
munere cognouimus, eis quoque
committemus, quatenus in eis
semper & ad maiora virtutum ope-
ra nutriantur, & contra mundi ten-
tamenta roborentur, & ad futurae
beatitudinis bona appetenda ma-
gis accendantur. Confidenter
quippe praedicabo, & praep-
torum tuorum Sacramenta referabo,
quoniam habeo spem fructifican-
di, & effectum boni operis conse-
quendi. Vnde? *quia mandra-
gora dederunt odo-
rem.*

VERSUS XIII.

*Mandragora dederunt odorem in por-
tis nostris. Omnia poma noua & vetera,
dilecte mi, seruaui tibi.*

IPse nempe odor spem mihi af-
fert praedicandi, quia credo ex
odore illo consequenter prouenire
vtilitatem fructus parciendi. Sed
considerandum diligenter quae sit
ista *Mandragora* quisue huius *man-
dragora* odor. Si ad literam respicias,
mandragora est herba aromatica,
quae ad similitudinem humanorum
membrorum formata solo capite
curet, cuius virtus est, vt in potum,
data his quos vigiliae premunt, som-
num adducat & requiem; porro
steriles in ea vtantur, concipere fa-
ciat.

Si verò spiritualem sensum at-
tendas, *Mandragora* non absurde
accipi potest gentilitatis conuer-
sio, quae quam diu in sui erroris pra-
uitate agebatur, non inani tantum
sed etiam exitiabili labore fatiga-
batur, sed postquam conuersa De-
um agnoscere coepit, & curis & vo-
luptatibus reum saecularium minus
vigilare imo magis quam dormire,
& à prauo labore huius mundi qui-
escere didicit; & quae prius à bono
opere sterilis erat, postmodum fec-
cunda virtutibus extitit, impleta
Prophetia, quae dicit, *letare sterilis
quae non parit, erumpe & clama quae non*

Mandragora
secundum
literam de-
scriptio.

Mandragora
secundum
spiritualem
sensum sig-
nificat po-
pulum gen-
tilem.

Gal. 4.

partu-

parturis, quia multi filij deserta magis, quam eius quae habet virum. Mandragora verò, vt diximus, cum habeat humani corporis similitudinē capite caret, quia gentilis populus cum naturaliter ratione vigeret, ad discretionem boni & mali, tamen ipsa vis rationis hac in parte in eo hebetata erat, qua creatorem suum cognoscere non valebat, quem quia in sui cognitione non habebat, quasi capite carebat.

Mandragora
item ludæos
significat.

Iudaicus quoque populus per mandragoram significari potest, qui dum ratione per obseruantiam legis vteretur, caput tamen non habebat, quia Christum suscipere recusabat; sed mandragora ista postmodum odorem dedit, quia quæ prius per infidelitatem sterilis fuerat, postea credens multos Deo filios generabat. Mandragora ergò odorem dederunt in portis nostris, quia Iudaicus & gentilis populus te, ô dilecte, in cœlum ascendente, per tuam gratiam & meam prædicationem fidei Sacramenta susceperunt. Quenam autem sunt istae portae, in quibus credentem populum dicit dilecta odorem dedisse?

Mandragore
odorem de-
derunt in
conuersione
Iudæorum
& gentium.

Nimirum si diligenter consideres, agnoscere poteris per quas portas, anima Deum inuenire cupiens, paulatim vsque ad ipsa cubilis secreta progrediatur: primò namque in homine est animi conceptio, qua concipit id, cuius summam adipisci desiderat, quo con-

cepto quid vel quale sit inuestigat, donec ipsius cognitionem habeat; cognito autem eo amplectitur, & sic eo ad vtilitatem sui vtitur, vt omnem eius integritatem ad se quandoque conuertere conetur. Est ergo in vnoquoque credituro quædam porta & quasi primus ad Deum introitus, prima fidei in animo conceptio qua voluntatem credendi accipit, deinde ipsius fidei inuestigatio vt cognoscat quid vel qualiter credere debeat; postquam secundam inuestigationis portam aperitur ei tertia porta fidei scilicet cognitio, post cognitionem sequitur operatio, sine qua fides otiosa esse decernitur, benè autem operantem Deo coniungit mundi cordis contemplatio.

Per has ergo portas ad Deum venire contententes, in ipsarum portarum introitu, bonæ voluntatis odorem spargunt; sed iste odor per secundam portam inuestigatæ fidei transiens, tertiam quoque cognitæ fidei iam portam attingens, ac deinde quartam operationis portam percurrens, per quintam demum contemplatiuæ dulcedinis portam ad ipsa interiora cœlestis Sponsi secreta illabitur.

Cum ergò mandragora dant odorem in his portis, euidentis est, quod Deum quærentes animæ ad fructum boni operis iam maturefcunt.

Digna ergo gratulatione Sponsa dilecto

li 2

dilecto

Quæ sint
portæ in
quibus mā-
dragoræ
memoran-
tur odorem
suum dedisse.

dilecto alludit dicens, mandragoræ dederunt odorem in portis nostris, quia dum Ecclesia filiorum suorum profectum intendit, competentes Deo gratiarum actiones persoluit. Unde magis ad prædicationē accingitur, quia in eorum cordibus proficere se sperat, quos ad Deum toto corde conuersos esse considerat. Ipsum verò profectum suum non suo labori & industriæ, sed diuinæ gratiæ imputat dicens, omnia poma noua &c. vetera, dilecte mi, seruaui tibi.

Per poma noua & vetera Sponsa à Sponsa seruata accipitur fructus veteris & noui testamenti ad ipsius honoris relatus.

Pomorum item nouorum & veterum referuatio est mysteriorum veteris & noui testamenti de Christi natiuitate & passione in figura & veritate ostensio & expositio.

Ad tuum, inquit, honorem seruauit, ô dilecte, omnem fructum Sanctitatis, quem ex veteris vel noui testamenti institutione cognoui, siue quem ex præceptorum informatione didici, siue quem ex Patrū vita & moribus imitando collegi. Tui enim hoc est muneris, non mei laboris, vel quod ipsa benè viuendo & docendo profeci, vel quod alij meo exemplo siue doctrina proficere potuerunt.

Siue ut alio modo dicam, omnia poma noua & vetera seruauit tibi, quia omnia quæ in veteri testamento mysticaliter facta & dicta, in nouo autem realiter exhibita leguntur, de tua natiuitate, passione, resurrectione, & ascensione, scripra docui & exposui, cunctisq; legentibus & audientibus fructum in eis fidei & bonæ operationis ostendi.

CAPVT OCTAVVM.

1. **Q**uis mihi det te fratrem meum, sugentem vbera matris meæ, vt inueniam te foris: & deosculer te, & iam me nemo despiciat.
2. Apprehendam te & ducam te in domum Matris meæ. Ibi me docebis; & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.
3. Laua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.
4. Adiuro vos filia Ierusalem, ne suscitetis, neq; euigilare faciatis dilectam donec ipsa velit.
5. Quæ est ista quæ ascendit de deserto, delicijs affluens, innixa super dilectum suum? Sub arbore malo suscitauit te; ibi corrupta est mater tua, ibi violata est genitrix tua.
6. Pone me vt signaculum super cor tuum, vt signaculum super brachium tuum; quia fortis est vt mors dilectio, dura sicut inferus emulatio; lapides eius lampades ignis atq; flammæ.
7. Aqua multa non poterunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.
8. Soror nostra paruula est, & vbera non habet.

Quid